

Helse- og atferdsundersøkelsen hos dansk/svensk gårdshund, 2022

Oslo 10.12.2022

Forord

Helse- og atferdsundersøkelsen for Dansk-Svensk gårdshund er nå ferdig. Denne rapporten er en kombinasjon av litt tekst og en del tabeller/diagrammer over forekomster av ulike sykdommer og atferds-egenskaper. Det er hovedfokus på viktige/hyppig registrerte anmerkninger. Hvis en egenskap ikke er nevnt, vil det bety at det ikke er noen registreringer, eller at antallet registreringer er så lavt at en nærmest kan se bort fra forekomsten av den aktuelle “anmerkningen”.

Presentasjon av resultater

Resultatene er noen ganger oppgitt som prosenter og noen ganger som et antall. Besvarelser som er angitt i prosenter kan noen ganger gi et ganske grovt bilde. Spesielt vil det i **undergrupper** med lave tall kunne gi et feil inntrykk. Det kan f.eks. vise seg som veldig høye prosenter f.eks. «100%», men som faktisk bare består av en hund eller to- hvis det blir regnet ut ifra forekomsten av et spesielt symptom. Det kan eksempelvis være at 2 hunder hadde albuledds-dysplasi og begge haltet (=100%). Det er åpenbart at slike prosenter blir svært usikre når tallene er lave. I slike tilfeller er det bedre å bruke de reelle tallene. Det er derfor spesielt viktig at en ser prosenter i sammenheng med antall hunder i gruppen som en uttaler seg om.

Ofte er det et hovedspørsmål (f.eks. om en hund har hatt en sykdom/sykdomsgruppe) og noen underspørsmål som er ment å spesifisere for de som har svart ja på hovedspørsmålet. I noen tilfeller vil ikke tallene stemme helt mellom totalantallet «ja» i hovedspørsmål og underspørsmål. Det kan skyldes at noen som har svart «nei» på et hovedspørsmål –likevel har svart på spesifiseringen i underspørsmålet. Likeledes kan antall anmerkninger i noen tabeller være høyere enn sumtallet under tabellen, særlig når det er mulig å krysse av på flere ting for samme hund. Et tenkt eksempel vises under

Sykdom	Antall
Hosting	3
Nysing	4
N (sum)	6

I dette eksempelet er det gitt anmerkning på 6 hunder; 3 hunder med hoste og 4 hunder med nysing. Siden det totalt sett er 7 anmerkninger på 6 hunder, betyr det at en hund har hatt anmerkning på både hosting og nysing.

Undersøkelsen er en oppsummering av eiernes besvarelser og gir forhåpentligvis et godt uttrykk for den reelle situasjonen i rasen. Vanligvis er det ingen grunn til å tro noe annet. Det går imidlertid

fram noen steder at alle ikke har svart på alle spørsmål. Årsaken til dette er uklart, man kan skyldes at en ikke finner et alternativ som passer.

Antall svar og «svarprosent»

I undersøkelsen kom det inn 799 besvarelser, inklusive noen få ufullstendige. Alle har ikke svart på alle spørsmål. Antallet svar varierer derfor fra enkeltspørsmål til enkeltspørsmål, slik at summen av de enkelte svaralternativer ofte ikke vil summere seg til 799. Husk at det er hovedtrender vi ser etter for å få et inntrykk av hva som er vanlig på rasen. Dansk-Svensk gårdshund er en relativt liten rase i Norge og noen få observasjoner kan gjøre stor innflytelse på en prosentberegning. Det vil derfor noen ganger, særlig for små tall, bli gitt faktiske antall registreringer fordi et prosenttall kan gi et feil inntrykk.

Fordi det ikke finnes noen offisiell registrering av dødsdato for norske hunder, er det ikke mulig å vite hvor mange levende hunder vi har for hver rase. Det er derfor vanskelig å få et godt bilde på svarprosenten på en undersøkelse som dette, fordi en ikke vet hvor mange som faktisk kunne ha svart. Likeledes er det svart på noen avdøde hunder for å få dødsårsaker. Fra 2012-2021 (siste 10 år) ble det registrert ~4163 Dansk-Svensk gårdshunds i NKK. Prosent svar i forhold **til registreringstallene siste 10 år**, er ~19% (799/4163). Dette er omtrent like mange svar som ved forrige undersøkelse, men siden det nå registreres en god del flere hunder blir prosenttallet lavere enn sist.

Dødsårsaker

For å få et bilde på dødsårsaker har det vært nødvendig at noen svarer på helse også på døde hunder. Det ble gitt opplysninger om 37 døde hunder. Dette er et ganske lavt tall for å kunne få et inntrykk av vanlige dødsårsaker, så tallene må tolkes forsiktig.

«Temperaturmåling»

Helseundersøkelsen er ment å gi en indikasjon på forekomsten av ulike sykdommer og atferds-utfordringer og vil sammen med andre kilder/rasekunnskap gi raseklubben en god oversikt over situasjonen.

Oslo 10.12.2022

Frode Lingaas

Generell beskrivelse (del 1)

Antall og alder

Det kom inn 799 besvarelser i undersøkelsen. Gjennomsnittsalderen på hundene i undersøkelsen var 5,1 år (712 levende hunder med opplysninger om alder). 46 hunder var under 1 år, 38 var ca. 1 år og 59 hunder var mellom 1 og 2 år.

Det ble gitt opplysninger om 37 døde hunder. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 8,3 år.

Hundens kjønn

Antall svar 799; 356 (44,6 %) hannhunder / 443, (55,4 %) tisper.

Kastrering

~65 (18,3%) av hannhundene og 60 (13,6%) av tispene.

De fleste hannhundene var kirurgisk kastrert (78%), resten kjemisk.

Hannhundene var i gjennomsnitt 3,5 år ved kastrasjon (kirurgisk 3,7 år; kjemisk 2,7 år Helseårsaker, 3,8 år; Atferd, 3,4 år.

Tispene var i gjennomsnitt 4,6 år ved kastrasjon. For de med helseårsaker var gjennomsnittsalder ved kastrasjon 4,7 år og for de med atferds-årsaker 2,6 år.

Kastrasjon-årsak-kjønn

Ikke alle oppgav en årsak til kastrasjonen. Blant de som oppgav årsak var fordelingen på årsak;

	Hannhunder	Tisper
Uønsket atferd	32	7
Helseårsaker	21	39
Praktiske årsaker	9	10
Annet	2	4

Fordeling av helseårsaker, tisper

Hyppig innbilt svangerskap	12
Livmorbetennelse	17
Fødselsproblemer	1
Annet	12

For hannhunder har de fleste svart kryptorkisme (5) eller «annet» (15 som helseårsaker)

For hannhunder er følgende årsaker oppgitt for årsak til kastrasjon pga atferdsegenskaper; Du har svart at hunden er kastrert pga atferdsårsaker? Hva slags type problem har/hadde den?

Svar	Antall	Prosent
Ble lett opphisset	14	1,8 % ■
Aggresjon mot andre hunder	13	1,6 % ■
Bjeffing på andre hunder	10	1,3 % ■
Overdreven kjønnsaktivitet/ridning mm	20	2,5 % ■
Markerer inne	4	0,5 %
Angst/Separasjonsangst	7	0,9 %
Annet	4	0,5 %

Kontakt og deltagelse i forskning?

De fleste eierne kan kontaktes for spørsmål og majoriteten av eiere til de levende hundene er villige til å bidra med blodprøver eller svaber i forskningsprosjekter angående rasens helse.

Når overtok du hunden?

Når overtok du hunden?

Svar	Antall	Prosent
Eget oppdrett - hatt hunden siden fødsel	61	7,7 %
Overtok ved ca. 8-10 uker	651	81,9 %
Overtok ved 2,5 - 5 måneder	39	4,9 %
Overtok da hunden var 6-12 måneder	12	1,5 %
Overtok da hunden var over et år	32	4 %

~92% av eierne i undersøkelsen overtok hunden ved 8-10 ukers alder eller seinere.

Hvor mye mosjon/aktivitet får hunden i det daglige?

Svar fordelt på antall

	Luft/kosetur mindre enn 0,5 t	Rolig gange 0,5 til 1 time	Rolig gange over 1 t	Rask gange 0,5-1 t	Rask gange over 1 time
Ukedag	37	149	233	165	212
Helg	16	66	238	88	376

Svar fordelt på prosent

	Luft/kosetur mindre enn 0,5 t	Rolig gange 0,5 til 1 time	Rolig gange over 1 t	Rask gange 0,5-1 t	Rask gange over 1 time
Ukedag	4,6 %	18,7 %	29,3 %	20,7 %	26,6 %
Helg	2 %	8,4 %	30,4 %	11,2 %	48 %

Har hunden vokst opp med/levd sammen med flere hunder i husholdningen?

Svar	Antall	Prosent
Nei	464	58,1 %
Ja, 1 hund	173	21,7 %
Ja, flere hunder	161	20,2 %

Har hunden vokst opp med/levd sammen med andre dyreslag i huset? (flere svar mulig)

Svar	Antall	Prosent
Nei	551	69 %
Ja, katt	213	26,7 %
Ja, andre dyr	65	8,1 %

Har hunden vokst opp med/levd sammen med barn i husholdningen(2 kryss mulig)? (på slutten spør vi om hundens forhold til barn hvis krysset av på barn)

Svar	Antall	Prosent
Nei	325	40,7 %
Ja, barn under 10 år	298	37,3 %
Ja, barn over 10 år	318	39,8 %

Blir hunden brukt regelmessig (eller har den blitt brukt) til noen av følgende aktiviteter (flere svar mulig)

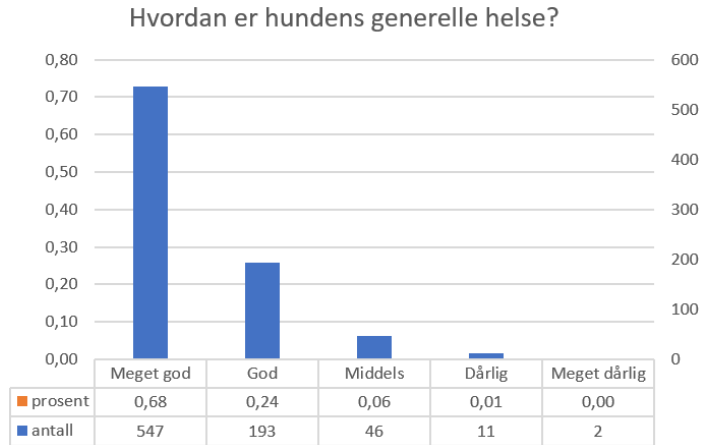
Svar	Antall	Prosent
Ingen spesielle aktiviteter	488	61,1 %
Jakt	12	1,5 %
Utstilling	162	20,3 %
Lydighet	114	14,3 %
Redningsarbeid	0	0 %
Apportering	16	2 %
Blodspor/lettersøk	26	3,3 %
Agility	95	11,9 %
Andre aktiviteter	163	20,4 %

Ca 61 % av hundene blir ikke brukt til spesielle aktiviteter.

Del II, Fysisk helse

GENERELL HELSE

Hvordan er hundens generelle helse?

92% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens 6% vurderte helsen til middels. Bare 2 prosent karakteriserte helsen som dårlig/meget dårlig.

Hud, hårlag og ører

Har hunden noen gang hatt problemer med hud/pels/øre? Symptomer kan f.eks. være håravfall, hårløse flekker, kløe, utslett, eksem, kviser, blemmer eller skorper

Svar	Antall	Prosent
Ja	233	29,3 %
Nei	555	69,7 %
Vet ikke	8	1 %

~29% responderte på at hunden har hatt «problemer» med hud/pels/øre. Dette er litt høyere tall enn i forrige undersøkelse (24%), men dette kan skyldes tilfeldigheter i hvem som har svart. Det anbefales at klubben vurderer hyppighet og alvorlighetsgrad. Det var mulig å merke av for flere av kategoriene under for hver hund;

Hvis ja over-hvilket av følgende problemer har hunden hatt?

Svar	Antall	Prosent
Kløe/hudirritasjon	132	16,5 %
Hyppig/kronisk hudbetennelse/eksem/utslett	18	2,3 %
Hyppig/kronisk ørebetennelse	11	1,4 %
Har hatt ørebetennelse, men sjelden	40	5 %
Hårløse flekker	10	1,3 %
Røde eller såre poter	35	4,4 %
Overdreven røyting/hårtap	19	2,4 %
Analkjertelproblem	54	6,8 %
Fettkuler	23	2,9 %
Tilstoppet talgkjertel	8	1 %
Hudsvulst	15	1,9 %
Parasitter	3	0,4 %
Furunkulose (byll, betennelse mellom tær)	12	1,5 %
Kloskade	37	4,6 %
Våteksem	12	1,5 %
Demodex/hårsekkmidd	2	0,3 %
Annet	32	4 %

Det er kløe/hudirritasjon samt analkjertelproblem som har flest anmerkninger.

Allergi

Er hunden din diagnostisert med allergi/atopi?

Svar	Antall	Prosent
Ja	46	5,8 %
Ja, tror den har allergi	27	3,4 %
Nei	716	89,9 %
Vet ikke	7	0,9 %

28 hunder har påvist allergi ved blodprøve, 1 med prikktest og 43eiere mener hunden har allergi pga symptomer.

Er hunden din diagnostisert med fôrallergi/intoleranse

Svar	Antall	Prosent
Nei	743	93,2 %
Ja	38	4,8 %
Vet ikke	16	2 %

38 har krysset av for fôrallergi.

Demodex (hårsekkmidd)

Bare 2 hunder har bekreftet demodikose.

FORDØYELSESSYSTEMET

Har hunden hatt en eller flere av følgende tannfeil?

Svar	Antall	Prosent
Melketenner som ikke felles som valp	86	10,8 %
Underbitt, for lang underkjeve	23	2,9 % ■
Medfødt tannmangel	28	3,5 % ■
Overbitt, lang overkjeve	13	1,6 % ■
Skjevt bitt	4	0,5 %
Feilstilte hjømetenner	14	1,8 % ■
Overproduksjon av tannstein	35	4,4 % ■
Dårlig eller lite tannemalje	11	1,4 % ■
Epulis (kuler i tannkjøttet) eller tannkjøtt som vokser over tennene?	2	0,3 %
Annet	34	4,3 % ■
Vet ikke	92	11,5 %

Det er «melketenner som ikke felles som valp», overproduksjon av tannstein, og medfødt tannmangel som er hyppigste registrerte anmerkning på tenner. 303 eier har en eller flere anmerkninger på tenner (163 hvis vi ekskluderer tannstein og «annet»).

Av eierne som har krysset av for tannfeil oppgir 136 at feilen har skapt problemer eller krevd behandling hos veterinær.

Du har svart at hunden har problemer med tannstein. Hvor stort er problemet?

Svar	Antall
Ikke stort, men må fjernes en sjelden gang	13
Må fjernes ofte	16
Stort problem, kan gi betennelser hvis det ikke fjernes ofte	6
Vet ikke	0

Når det gjelder tannstein oppfattes det som et større problem hos 6 hunder.

Når det gjelder tannmangel oppgir de fleste at de mangler 1 eller 2 tenner;

Du har krysset av for tannmangel, hvor mange tenner mangler den?

Svar	Antall
1	5
2	11
3	3
4	2
5 eller flere	2
Flere, vet ikke nøyaktig	5

Har hunden hatt vedvarende, tilbakevendende eller alvorlige fordøyelsesproblemer?

Ca 9% av hundene oppgir at de har hatt vedvarende eller alvorlige fordøyelsesproblemer

Har hunden hatt vedvarende, tilbakevendende eller alvorlige fordøyelsesproblemer? Symptomer kan være oppkast, diare, forstoppelse, vekttap, appetittforandring.

Svar	Antall	Prosent
Ja	74	9,4 % ■
Nei	705	89,9 % ■■■■■
Vet ikke	5	0,6 %

De fleste hunder kan ha hatt enkelttilfeller av diare/oppkast. Dette punktet beskriver gjentatte/mer alvorlige tilfeller

Svar	Antall	Prosent
Gjentatte episoder med diare	53	6,6 %
Gjentatte episoder med oppkast	44	5,5 %
Gjentatte episoder med buksmerter	18	2,3 %
Alvorlig tarminfeksjon (eks Parvovirus)	7	0,9 %
Magesår/gastritt	6	0,8 %
Kronisk diare	5	0,6 %

Det er spurt om spesifikke symptomer. Det er diare/oppkast som er de vanligste symptomer.

Har hunden hatt tilfeller av blodig diare?

Svar	Antall	Prosent
Nei	667	86,1 %
Ja, en gang	89	11,5 %
Ja, flere ganger	19	2,5 %

Ca. 14% av hundene har hatt blodig diare en eller flere ganger.

Mandler

5 hunder har hatt betennelse i tonsillene (mandlene), 1 måtte fjernes.

Har den magesekkuvidelse?

2 eiere har krysset av for dette

Har den hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege?

31 hunder oppgis å ha hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege.

Har den spiserørsutvidelse ("Megaesophagus")

17 hunder er registrert med dette.

Har hunden hatt leversykdom?

10 hunder er registrert med leversykdom, de fleste økte leververdier uten kjent årsak.

Har hunden hatt problemer med bukspyttkjertelen?

17 hunder er registrert med dette, 9 hadde akutt betennelse, 7 kronisk betennelse og 1 krysset av for «vet ikke»

Brokk

40 hunder oppgis med brokk; 36 spesifisert som navlebrokk, 3 lyskebrokk, 1 annet. De fleste tilfeller av navlebrokk ble vurdert av eier til å ha liten betydning (25) selv om 5 var tydelige. 6 stykk ble operert.

Av de 3 tilfellene med lyskebrokk ble en operert.

HJERTE/KARSYSTEMET

Har hunden hatt symptomer på hjertesykdom? (f.eks. kramper, besvimelse, nedsatt utholdenhet eller pustebesvær)

10 eiere oppgir at hunden har hatt symptomer på hjertesykdom.

Svar	Antall	Prosent
Ja	10	1,3 %
Nei	779	98,1 %
Vet ikke	5	0,6 %

Hvilket/hvilke symptomer har hunden hatt? Flere valg mulig

Svar	Antall
Nedsatt utholdenhet, henger etter på tur	5
Hoste	3
Besvimelse	2
Kramper	2
Liten av vekst eller tynn	1

Har hunden en eller flere kjente hjerteproblemer?

Svar	Antall
Nei	4
Medfødt hjertefeil	1
Hjertemuskelsykdom	0
Hjerterytmeforstyrrelser	0
Bilyd	4
Klaffefeil	1
Hjertesvikt	1
Annet	1

LUFTVEIER

Har hunden hatt symptom på sykdom i luftveisorganene (nese, luftrør, lunger)? F.eks. tungpustethet, rennende nese, nysing eller pesing?

Svar	Antall	Prosent
Ja	84	10,6 %
Nei	679	85,7 %
Usikker	29	3,7 % ■

18 oppgir nesekatarr som årsak, 8 har hatt lungebetennelse, 12 oppgir tracheal kollaps, 40 oppgir «annet».

1 eier oppgir at hunden puster tungt ved mye pollen

84 eiere oppgir at de har mistanke om at hunden har hatt nesemidd.

Har hunden hatt diagnosen kennelhoste?

Det oppgis at 105 hunder (13,2%) har hatt kennelhoste

ØYESYKDOMMER

Har, eller har hunden noen gang hatt sykdom i øye eller øyelokk? (herunder ektropion, entropion, cherry eye)?

Anmerkninger på øye er registrert hos 96 hunder (~12%):

Svar	Antall	Prosent
Nei	687	86,7 %
Ja	96	12,1 %
Vet ikke	9	1,1 %

Har hunden hatt sykdom i eller problemer med noe av det følgende?

Svar	Antall	Prosent
Øyelokk/blinkhinne (f.eks. feilstilte øyehår, entropion, ektropion, cherry eye)	14	1,8 %
Rennende øyne	100	12,5 %
Øyebetennelse/øyekatarr	57	7,1 %
PPM - persisterende pupillmembran	0	0 %
Hornhinnen	7	0,9 %
Regnbuehinnen	1	0,1 %
Linsen (f.eks. katarakt)	3	0,4 %
Netthinnen (f.eks. PRA)	1	0,1 %

Det er rennende øyne og øyebetennelse som er vanligst rapportert.

Hornhinnen;

7 hunder registrert med hornhinnesår.

Hvor ofte har hunden hatt øyebetennelse/øyekatarr? Velg det svaret du synes er nærmest

Svar	Antall
1-2 ganger i løpet av livet	44
1-2 ganger i året	10
3 eller flere ganger i året	2
Mer eller mindre kontinuerlig	1

De fleste som har hatt øyebetennelse har hatt det 1-2 ganger i løpet av livet.

Linsen

3 hunder er rapportert med katarakt

Annet

6 hunder er rapportert med glaukom

2 hunder har hatt diagnosen Primær Linse Luksasjon (PLL)

Er hunden DNA-testet for PLL (primær linse-luksasjon)?

Svar	Antall
Nei	666
Ja, genetisk fri (homozygot fri)	48
Ja, bærer (heterozygot)	8
Ja, affisert (homozygot)	0
Vet ikke	68

2 hunder har hatt betennelse i regnbuehinnen (uveitt)

100 hunder er oppgitt å være øyelyst
2 hunder er oppgitt med Progressiv Retinal Atrofi, PRA
12 har svart «andre» angående sykdommer i netthinnen

Sykdom i ØYELOKK; har hunden hatt noe av det følgende?

Svar	Antall
Trange eller tette tårekanaler	17
Ekstra eller feilstilte øyehår (distichiasis, ectopisk cilie)	10
Kul/svulst på øyelokk	7
Innoverbøyde øyelokk (entropion)	3
Hengende øyelokk (ektropion)	0
Cherry eye/ prolaps av tårekjertelen	2

Hvordan bedømmer du hundens syn?

Svar	Antall	Prosent
Meget bra (normalt)	756	94,7 %
Litt nedsatt	34	4,3 %
Dårlig	6	0,8 %
Blind	2	0,3 %

LEDD-SKJELETT-MUSKEL

Har hunden (el har hatt) sykdom i ledd, muskel eller skjelett?

Svar	Antall	Prosent
Ja	77	9,7 %
Nei	702	88,4 %
Vet ikke	15	1,9 %

Du har krysset av på muskel-skjelettproblemer. Hva er overordnet problem?

Svar	Antall
Stivhet	33
Smerter	51
Muskelsykdom	1

Leddproblemer

Har hunden hatt noen av følgende leddproblemer?

Har hunden hatt noe av de følgende leddproblemer? Flere valg er mulig

Svar	Antall	Prosent
Epifysedysplasi	1	0,1 %
Løs kneskål - patellaluksasjon	25	3,1 %
Osteochondrose/bruskløsning (fortykket/løs bit av leddbrusk)	0	0 %
Artrose (forkalkning)	19	2,4 %
Leddbetennelse	2	0,3 %
Korsbåndskade	1	0,1 %
Halthet i forbeina	18	2,3 %
Halthet i bakbeina	37	4,6 %
Vet ikke	41	5,1 %

Du har svart at hunden har hatt patellaluksasjon. Hvilken grad hadde den (hvis to sider bruk alvorligste grad)?

Svar	Antall	Prosent
Grad 1 (mild)	11	44 %
Grad 2	3	12 %
Grad 3	4	16 %
Grad 4 (alvorlig)	2	8 %
Vet ikke	5	20 %

Du har svart at hunden har hatt patellaluksasjon. Hvilken grad hadde den (hvis to sider bruk alvorligste grad)?

Svar	Antall	Prosent
Grad 1 (mild)	11	44 %
Grad 2	3	12 %
Grad 3	4	16 %
Grad 4 (alvorlig)	2	8 %
Vet ikke	5	20 %

Du har svart at hunden har/har hatt patellaluksasjon. Ett eller begge bein?

Svar	Antall	Prosent
Bare ett bein	14	56 %
Begge bein	10	40 %
Vet ikke	1	4 %

De fleste tilfeller av patellaluksasjon oppdaget før 3 års alder

I hvilket ledd har din hund hatt artrose (flere svar mulig)

Svar	Antall
Skulderledd	6
Albueledd	1
Kneledd	1
Haseledd	1
Vet ikke	3
Håndledd (carpus)	0
Tær	1

Har hunden hatt noen av følgende muskel-skjelettproblemer? Flere valg er mulig

Svar	Antall	Prosent
Spondylose (forkalkning i ryggvirvler)	7	0,9 %
Lumbosacral stenose (LS-stenos) / nerve i klem	3	0,4 %
Vond rygg/muskelspenninger	35	4,4 %
Skiveprolaps/forkalkning mellom virvelskiver	12	1,5 %
Legg-Calve-Perthes	1	0,1 %
Chondrodysplasi/dvergevekst	0	0 %
Misdannelse av ryggvirvler (eks. Hemivertebra, overgangsvirvel/Transitional Lumbar Vertebra)	8	1 %
Annen muskelsykdom	4	0,5 %
Muskel-/seneskader	4	0,5 %
HD (Hofteleddsdysplasi)	57	7,1 %
AD (Albueleddsdysplasi)	2	0,3 %
Annet	12	1,5 %
Vet ikke	40	5 %

Hvilke symptomer har du sett hos din hund som du mener skyldes spondylose/vond rygg?

Svar	Antall
Stivhet	22
Krum rygg	10
Smal rygg	1
Halthet	8
Bevegelsesproblemer, går rart	15
Dårlig muskelsatt i bakpart	4
Smerter	17
Nedsatt allmentilstand	3
Irritabel/aggressiv	1
Klarer ikke hoppe over hinder eller inn i bilen	11
Lammelser	0

Har hunden vært røntget i ryggen?

Svar	Antall	Prosent
Nei	674	85,8 %
Ja	112	14,2 %

Ser du tegn til smerte/halthet i bakparten på hunden?

Svar	Antall	Prosent
Nei	712	89,8 %
Usikker	19	2,4 %
Halt av og til	58	7,1 %
Halter ofte	8	0,8 %

Ser du tegn til smerte/halthet i forparten?

Svar	Antall	Prosent
Nei	765	96,7 %
Usikker	8	0,8 %
Halt av og til	17	2,1 %
Halter ofte	3	0,4 %

Bevegelsesapparatet; har hunden hatt symptomer på smerte/stivhet?

Svar	Antall	Prosent
Vegrer for å gå trapper opp eller hoppe opp	34	4,3 %
Vegrer for å gå trapper ned eller hoppe ned	22	2,8 %
Stiv når beveger seg / korte skritt	22	2,8 %
Stiv etter å ha ligget stille/reiser seg	33	4,1 %
Smerter (tydelig vondt eller ubehag ved berøring)	22	2,8 %
Nedsatt utholdenhet (henger etter på tur, går saktere eller vil gå kortere turer)	37	4,6 %
Adferdsendring (eks. mindre leken, ligger mye i ro/sover mye, irritabel/kortere lunte mm)	26	3,3 %
Hunden avlaster (legger ikke vekt på) ett bein når står	14	1,8 %

Bevegelsesapparatet; har hunden hatt bevegelsesendringer/-avvik-ustøhet?

Svar	Antall	Prosent
Ustø, ikke full kontroll på bevegelser, snubler	10	1,3 %
Subber med beina	4	0,5 %
Bevegelsesavvik, hinker / hopper periodevis på tre bein mm	29	3,6 %
Endring bevegelser (f.eks. krummer rygg, problemer med å legge seg ned, sitter annerledes enn tidligere)	17	2,1 %
Nedsatte reflekser, lammelser	2	0,3 %
Nedsatt muskelmasse (generelt, evt. kun bakpart eller forpart)	9	1,1 %

1 hund har hatt kjevemyositt

Er hunden offisielt HD-røntget? (HD=Hofteleddsdisplasi)

Svar	Antall	Prosent
Ja	422	52,9 %
Nei	316	39,6 %
Vet ikke	59	7,4 %

HD-grad hos røntgede hunder

(Husk at NKK tallene kan være bedre enn tall fra helseundersøkelsen pga høyere antall registrerte)

Svar	Antall	Prosent
A (fri)	167	39,7 %
B (fri)	111	26,4 %
C (svak)	99	23,5 %
D (middels)	23	5,5 %
E (sterk)	9	2,1 %
Vet ikke	12	2,9 %

Det er rapportert 31% HD i undersøkelsen.

AD (Albueleddsdisplasi);

Er hunden offisielt AD (Albueleddsdisplasi) røntget?

Svar	Antall	Prosent
Ja	83	10,4 %
Nei	617	77,6 %
Vet ikke	95	11,9 %

Hvilken AD status har din hund?

Svar	Antall	Prosent
A-0-Fri	74	89,2 %
C=1=Svak grad	4	4,8 %
D=2=Middels grad	0	0 %
E=3=Sterk grad	0	0 %
Har AD, husker ikke grad	1	1,2 %
Vet ikke	4	4,8 %

Har hunden fått eller får hunden regelmessig behandling for problemer i bevegelsesapparatet?

Svar	Antall	Prosent
Nei	742	94 %
Ja	47	6 %

NERVESYKDOMMER

Kryss av hvis din hund har noe av det følgende, flere valg mulig:

Svar	Antall	Prosent
Døvhed el nedsatt hørsel	16	2 %
Tegn til demens/senilitet (eks. forvirret, endret adferd, umotivert bjeffing, urinering eller gjør fra seg inne)	6	0,8 %
Epilepsilignende anfall	6	0,8 %
Epilepsi. verifisert hos dyrlege	3	0,4 %
Ustøhet i bakpart	10	1,3 %
Ataksi (ukoordinerte bevegelser, ikke kontroll bevegelser/balanse)	2	0,3 %
Annet	3	0,4 %

Hvis epilepsilignende anfall -hva har du observert?

Svar	Antall
Krampeanfall (med f.eks fråde, urinering, stive utstrakte bein)	6
Rykninger i muskulatur	3
Atferdsavvik (f.eks. endret mentalitet)	2
Annet	0

Alle tilfellene av epilepsi oppstod før 7 års alder.

De to tilfellene av ataksi ble oppdaget ved hhv 4 og 10 års alder

REPRODUKSJONSPROBLEMER / REPRODUKSJONSORGANER

HANNHUNDER (356 stykk)

Har din hannhund hatt noen av følgende sykdommer/problemer? Flere valg mulig

Svar	Antall
Kryptorchid - medfødt mangel på en testikkel	10
Kryptorchid - medfødt mangel på to testikler	3
Godartet prostataforstørrelse	5
Betennelse i prostata	0
Forhudskatarr, drypping	55

Du har krysset av på forhudskatarr, hvor stort er problemet?

Svar	Antall
Drypper ganske sjelden	23
Drypper en gang i blant, blir raskt bra av skylling/behandling	12
Tilbakevendende problem, men god effekt av behandling	12
Drypper ganske hyppig, behandling virker dårlig	7

Har hannhunden vært brukt i parring?

Svar	Antall
Ja	56
Nei	298

Dette utgjør ~16% av hannhundene (56/298)

2 hannhunder er oppgitt som sterile.

TISPER (443 tisper)

Har din tisper hatt noe av det følgende? Flere valg mulig

Svar	Antall
Livmorbetennelse	19
Skjedekatarr	1
Sterilitet	3
Abort	1
Cyste på eggstokk	2
Innbilt svangerskap	96
Skjedeprolaps	2

Som hos de fleste andre raser er det innbilt svangerskap og livmorbetennelse som er hyppigste registrerte anmerkning.

Du har svart at tisper har hatt innbilt svangerskap. Har det skjedd flere ganger?

Svar	Antall
Bare en gang	24
Flere ganger	53
Et stort problem, skjer svært ofte	19
Vet ikke	0

Mange tisper har innbilt svangerskap som et gjentakende problem.

Hvor ofte har tisper hatt løpetid?

Svar	Antall	Prosent
Har ikke hatt løpetid	24	5,6 %
Sjeldnere enn 1 gang pr. år	9	2,1 %
ca 1 gang pr. år	128	30 %
ca 2 gang pr. år	259	60,7 %
oftere enn 2 ganger pr. år	7	1,6 %

VALPER

Har hun hatt valper?

111 tisper, (ca. 25% av tispene) har hatt valper

Svar	Antall
Nei	336
Ja, ved naturlig parring	98
Ja, ved inseminering	13

Hvor mange kull har hun hatt?

Svar	Antall	Prosent
1	44	42,3 %
2	24	23,1 %
3	14	13,5 %
4	18	17,3 %
5	4	3,8 %
6	0	0 %

De fleste tispene har 1-2 kull

Det er totalt oppgitt ~226 kull på tispene i undersøkelsen.

Har tisa hatt komplikasjoner ved valping? (226 kull i undersøkelsen)

Svar	Antall
Nei	65
Ja, eier løste problemet selv	3
Ja, trengte hjelp av veterinær	12
Ja, måtte ta keisersnitt!	24

På 111 tisper/226 fødsler er det rapportert om komplikasjoner i 39 tilfeller. Hvis fødselskomplikasjonene er jevnt fordelt mellom tipser, ser det ut til at ca. 35% av tispene har hatt komplikasjoner ved fødsel

I forhold til antall fødsler er det en forekomst av fødselsproblemer i ca. 17% av fødslene.

Har hun noen gang fått valper med feil eller misdannelser?

Det er merket av for 17 tilfeller (104 svar);

Hvilke feil/misdannelser har valpen(e) hatt?

Svar	Antall
Haleknekk	4
Hareskår	2
Ganespalte	3
Bukbrokk/navlebrokk	1
Annet	10

Har tisa hatt problemer med å bli drektig etter paring?

Svar	Antall
Nei	138
Ja- har gått tom 1 gang	9
Ja- har gått tom flere ganger	3
Vet ikke	106

NYRE/URINVEIER

Urinveisproblemer.

Kryss av hvis din hund har hatt noe av det følgende, flere valg mulig

Svar	Antall
Akutt nyresvikt	2
Kronisk nyresvikt	2
Protein - losing nephropaty	1
Nyrebekkenbetennelse	0
Urinveisinfeksjon/Blærekatarr	25
Urinstein	14
Nyrestein	5
Urinlekkasje	7
Blæreatoni (slapp urinblære)	0

Hyppigst registrert er tilfeller av urinveisinfeksjon og urinstein.

Du har svart at hunden har hatt urinveisbetennelse. Hvor ofte?

Svar	Antall
Bare 1 gang	20
Flere ganger	4
Et tilbakevendende problem	1

Har hunden hatt Cystinuri?

Svar	Antall
Nei	690
Ja	6
Vet ikke	56

HORMONELLE SYKDOMMER

Har hunden hatt en hormonell sykdom?

Svar	Antall
Ja	8
Nei	776
Vet ikke	9

5 hunder har hatt hypotyreose, 1 med 'adisons sykdom og en «annet»

BLODSYKDOM OG IMMUNSYSTEM

Kryss av hvis din hund har hatt noen av disse tilstandene. Flere valg mulig

Svar	Antall
Autoimmun hemolytisk anemi (AIHA/IMHA)	1
Blødersykdom	0
Lupus	0
Anemi (blodfattig)	3
Trombocytopeni (mangel blodplater)	0
Leukemi (eller evt. under kreftsykdom)	1
Annet	4

SVULSTER/KULER OG KREFT

Har din hund hatt kuler, svulster, kreftsykdom?

Svar	Antall	Prosent
Ja	85	10,8 %
Nei	692	88,3 %
Vet ikke	7	0,9 %

Det er rapportert 85 tilfeller av kulser/svulster.

Hvor har din hund hatt svulster eller kreftsykdom? Her kan eier krysse av på flere alternativer/steder der det har vært kreft.

Hvis "Ja" over; - hvor har din hund hatt svulster eller kreftsykdom? Flere valg mulig

Underpunkter under hver hovedgruppe kan komme fram under ved avkrysning

Svar	Antall	Prosent
Hud/underhud	59	7,4 %
Fordøyelsessystemet	3	0,4 %
Luftveier	0	0 %
Urinveiene	1	0,1 %
Skjelett	0	0 %
Nervesystemet (hjernen)	0	0 %
Bloddannende organer og immunsystemet (lymfe)	2	0,3 %
Annet	21	2,6 %
Vet ikke	4	0,5 %

De fleste eiere krysser av på hud (59) eller på «annet» (21).

HUDSVULSTER

Hudsvulster, kryss av for den eller de typene hunden har hatt

Svar	Antall
Fettkul	27
Talgcyste	4
Histiocytom	5
Mastocellatumor/Mastocytom	4
Annen godartet	24
Annen ondartet	4
Annen med usikker diagnose	6

Majoriteten av hudsvulstene er godartede.

Noen andre tilfeller av kreft;

Kreft i fordøyelsessystemet, kryss av for den eller de typene hunden har hatt

Svar	Antall
Munn	1
Mage	1
Tarm	1
Lever	1
Bukspyttkjertel	1

Kreft i luftveier

Ikke registrert

Kreft i skjelettet

Ikke registrert

Kreft i forplantningsorganer

Livmor: 1

Eggstokk: 0

Jur: 1

Testikler: 2

Prostata; 0

Kreft i urinveiene

Ikke registrert

Kreft i bloddannende organer og immunsystemet (lymfe)

2 lymfekreft

ANDRE SYKDOMMER

Har hunden hatt flåttbåren sykdom (Borreliose Anaplasma/Erlichiose)? 3 registrert

Har hunden hatt overdreven reaksjon på anestesi, narkose?

Svar	Antall	Prosent
Vet ikke, har aldri vært utsatt for det	187	24,6 %
Nei, antagelig helt normalt	555	73,1 %
Sover ganske lenge	12	1,6 %
Sover svært lenge	5	0,7 %

Lever hunden din?

Det ble gitt opplysninger om (bare) 37 døde hunder.

Hva var dødsårsak eller medvirkende årsak til avliving?

Svar	Antall
Vet ikke	2
Hudsykdom	0
Hjerteproblem	0
Hjemeslag	2
Kreft	7
Blindhet/øyesykdom	1
Alderdom, ble gammel og syk	8
Allergisk sykdom	2
Ledd/skjelettproblemer	3
Ulykke/skade	2
Atferdsproblemer	13
Nyreproblem	3
Plutselig uventet død	1
Annet	3

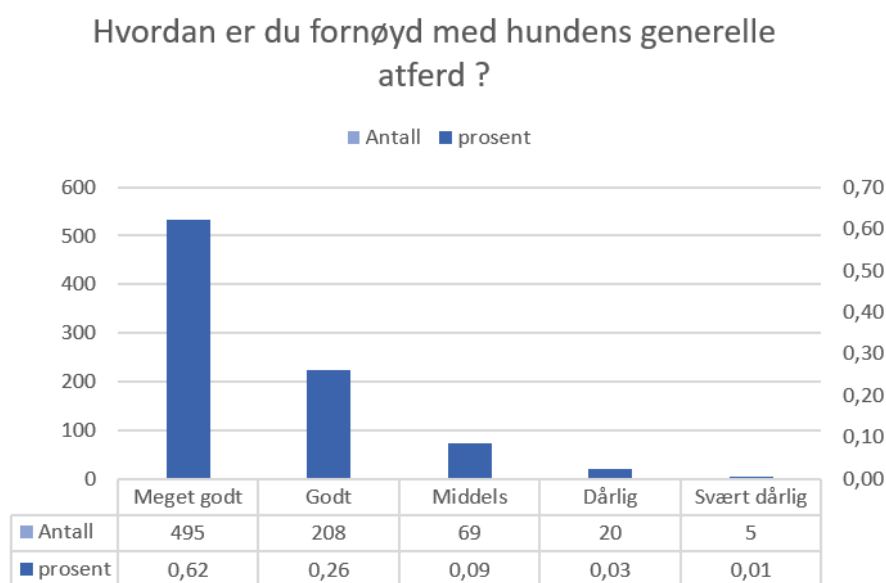
De hyppigst rapporterte dødsårsaker er knyttet til atferdsproblemer, alderdom og kreft, men tallene er usikre siden det er litt få registreringer.

Del III: Atferdsproblematikk

Atferdsdelen starter med noen generelle spørsmål om eierens vurdering av enkelte egenskaper hos hunden. Resultatene fra hvert av spørsmålene gis i form av frekvenstabeller og diagrammer.

Hvordan er du fornøyd med hundens generelle atferd?

88% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 9% er middels fornøyd, mens ~4% vurderer den til dårlig/svært dårlig.

GENERELLE VURDERING AV HUNDENS ATFERD/PERSONLIGHET

Innledningsvis i atferdsdelen har vi først noen generelle spørsmål der eieren er bedt om å vurdere/beskrive enkelte momenter ved hundens atferd. Det er en høy svarprosent på disse spørsmålene.

Hunden min kan beskrives som:

Svar fordelt på antall

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Lettlært	3	12	51	308	425
Tøff	40	101	260	262	136
Skvetten	177	212	203	160	43
Rastløs	272	208	196	93	29
Trygg	13	38	108	279	360

Svar fordelt på prosent

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Lettlært	0,4 %	1,5 %	6,4 %	38,5 %	53,2 %
Tøff	5 %	12,6 %	32,5 %	32,8 %	17 %
Skvetten	22,3 %	26,7 %	25,5 %	20,1 %	5,4 %
Rastløs	34,1 %	26,1 %	24,6 %	11,7 %	3,6 %
Trygg	1,6 %	4,8 %	13,5 %	35 %	45,1 %

Hunden min kan også beskrives som

Svar fordelt på antall

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Engstelig i enkelte situasjoner	146	171	134	266	76
Selvstendig	7	61	156	354	219
Bjeffer i meste laget	211	216	178	136	55
Glad	0	2	16	154	626
Humørsyk	501	160	89	26	15
Pysete/pinglete	295	188	195	90	28
Aggressiv	519	147	94	31	8

Svar fordelt på prosent

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Engstelig i enkelte situasjoner	18,4 %	21,6 %	16,9 %	33,5 %	9,6 %
Selvstendig	0,9 %	7,7 %	19,6 %	44,4 %	27,5 %
Bjeffer i meste laget	26,5 %	27,1 %	22,4 %	17,1 %	6,9 %
Glad	0 %	0,3 %	2 %	19,3 %	78,4 %
Humørsyk	63,3 %	20,2 %	11,3 %	3,3 %	1,9 %
Pysete/pinglete	37,1 %	23,6 %	24,5 %	11,3 %	3,5 %
Aggressiv	65 %	18,4 %	11,8 %	3,9 %	1 %

UØNSKET ATFERD OVERFOR ANDRE HUNDER

LØSE HUNDER

Hender det at hunden, når den er **LØS**, slåss (alvorlig) med andre hunder av

Svar fordelt på antall

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	548	158	53	17	9
Motsatt kjønn	660	91	25	5	3

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	69,8 %	20,1 %	6,8 %	2,2 %	1,1 %
Motsatt kjønn	84,2 %	11,6 %	3,2 %	0,6 %	0,4 %

I BÅND

Hender det at hunden, når den er i **BÅND**, viser aggressive signaler eller utagerter mot andre hunder av

Svar fordelt på antall

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	302	182	183	83	47
Motsatt kjønn	402	174	155	40	25

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	37,9 %	22,8 %	23 %	10,4 %	5,9 %
Motsatt kjønn	50,5 %	21,9 %	19,5 %	5 %	3,1 %

Har hunden noen gang bitt andre hunder.

Svar fordelt på antall

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	677	85	24	4	3
Motsatt kjønn	742	39	14	1	0

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	85,4 %	10,7 %	3 %	0,5 %	0,4 %
Motsatt kjønn	93,2 %	4,9 %	1,8 %	0,1 %	0 %

UØNSKET ATFERD OVERFOR MENNESKER

Tegn på aggresjon

KNURRING

Svar fordelt på antall

	Aldri	Noen få ganger	Flere ganger
Knurring på voksne	525	219	51
Knurring på barn	603	150	39

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Noen få ganger	Flere ganger
Knurring på voksne	66 %	27,5 %	6,4 %
Knurring på barn	76,1 %	18,9 %	4,9 %

GLEFSING/NAPPING/BITING?

Svar fordelt på antall

	Aldri	Har skjedd noen få ganger	Flere ganger
Glefsing/napping/biting på voksne	617	157	23
Glefsing/napping/biting på barn	694	92	11

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Har skjedd noen få ganger	Flere ganger
Glefsing/napping/biting på voksne	77,4 %	19,7 %	2,9 %
Glefsing/napping/biting på barn	87,1 %	11,5 %	1,4 %

Er atferden nevnt i forrige spørsmål (evt glefsing, napping, biting) knyttet til;

Fjerning av mat/godbit/leke/bytte e.l.

Svar	Antall	Prosent
Aldri	523	79,2 %
Meget sjelden	77	11,7 %
Av og til	33	5 %
Ofte	11	1,7 %
Svært ofte	16	2,4 %

Hvis en fremmed person prøver å klappe hunden?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	508	76,2 %
Meget sjelden	78	11,7 %
Av og til	51	7,6 %
Ofte	19	2,8 %
Svært ofte	11	1,6 %

ANGST OG FRYKT

Reaksjon på høye lyder

Svar fordelt på antall

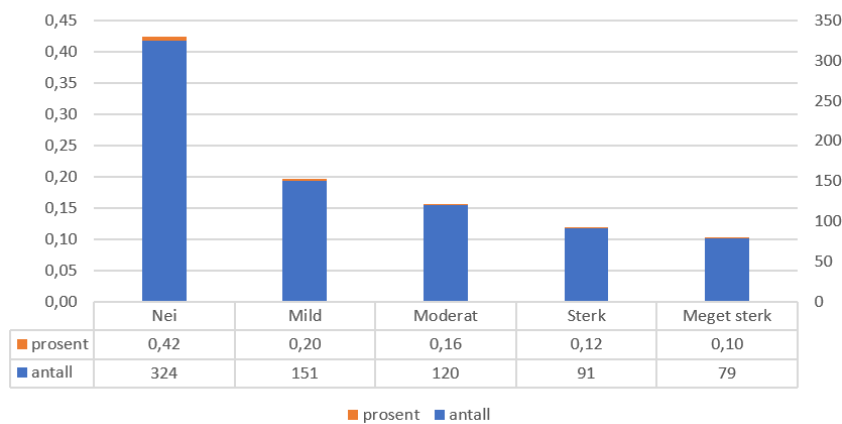
	Nei	Mild	Moderat	Sterk	Meget sterk	Vet ikke
Fyrverkeri (nyttårsaftnen)	324	151	120	91	79	34
Skudd/høye smell	333	181	113	82	43	46
Sterk trafikk	585	124	62	13	6	8
Tordenvær	430	178	75	48	30	37

Svar fordelt på prosent

	Nei	Mild	Moderat	Sterk	Meget sterk	Vet ikke
Fyrverkeri (nyttårsaftnen)	40,6 %	18,9 %	15 %	11,4 %	9,9 %	4,3 %
Skudd/høye smell	41,7 %	22,7 %	14,2 %	10,3 %	5,4 %	5,8 %
Sterk trafikk	73,3 %	15,5 %	7,8 %	1,6 %	0,8 %	1 %
Tordenvær	53,9 %	22,3 %	9,4 %	6 %	3,8 %	4,6 %

21% av hundene viser en sterk eller meget sterk reaksjon på fyrverkeri

Fyrverkeri

SITUASJONER

Er hunden redd for støyende objekter som støvsuger o.l.?

Svar	Antall	Prosent
Nei	428	53,7 %
Mild	216	27,1 %
Moderat	108	13,6 %
Sterk	33	4,1 %
Meget sterk	12	1,5 %

Er hunden engstelig når hunden blir børstet, badet, klolipp o.l. av familiemedlemmer?

Svar	Antall	Prosent
Nei	391	49,1 %
Mild	233	29,2 %
Moderat	126	15,8 %
Sterk	38	4,8 %
Meget sterk	9	1,1 %

Viser hunden tegn på angst når den blir forlatt alene hjemme, i bilen o.l. (separasjonsangst)?

Svar	Antall	Prosent
Nei	599	75,1 %
Mild	112	14 %
Moderat	59	7,4 %
Sterk	17	2,1 %
Meget sterk	10	1,3 %

ANGST FOR ANDRE HUNDER

Når ukjent hund kommer direkte mot din hund?

Svar	Antall	Prosent
Nei	462	58,2 %
Mild	174	21,9 %
Moderat	104	13,1 %
Sterk	41	5,2 %
Meget sterk	13	1,6 %

ANGST FOR MENNESKER

Redd hvis fremmede prøver å klappe hunden?

Svar	Antall	Prosent
Nei	528	66,2 %
Mild	165	20,7 %
Moderat	70	8,8 %
Sterk	24	3 %
Meget sterk	11	1,4 %

HUNDEN OG BJEFFING

Hender det at hunden bjeffer..

Når det ringer på døra?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	50	6,3 %
Meget sjelden	75	9,4 %
Av og til	111	13,9 %
Ofte	170	21,3 %
Svært ofte	391	49,1 %

Når noen går forbi bilen?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	334	42,1 %
Meget sjelden	165	20,8 %
Av og til	147	18,5 %
Ofte	57	7,2 %
Svært ofte	67	8,4 %
Vet ikke	24	3 %

Når noen går forbi hus/hage?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	56	7 %
Meget sjelden	112	14 %
Av og til	243	30,4 %
Ofte	187	23,4 %
Svært ofte	192	24 %
Vet ikke, har ikke hage der hunden oppholder seg	9	1,1 %

JAKTATFERD (generelle spørsmål til alle raser)

Hunden viser tegn til jaktatferd (vil løpe etter):

Når den ser/lukter vilt (rådyr, hare, elg hjort osv)

Svar	Antall	Prosent
Nei	143	18,4 %
Mild	128	16,4 %
Moderat	176	22,6 %
Sterk	184	23,6 %
Meget sterk	148	19 %

Når katter eller andre smådyr løper fra den

Svar	Antall	Prosent
Nei	63	7,9 %
Mild	96	12,1 %
Moderat	160	20,1 %
Sterk	246	30,9 %
Meget sterk	231	29 %

Når joggere/skiløpere/syklister passerer

Svar	Antall	Prosent
Nei	546	68,9 %
Mild	127	16 %
Moderat	80	10,1 %
Sterk	33	4,2 %
Meget sterk	7	0,9 %

Når barn Leker/løper forbi

Svar	Antall	Prosent
Nei	539	67,9 %
Mild	154	19,4 %
Moderat	77	9,7 %
Sterk	20	2,5 %
Meget sterk	4	0,5 %

Har hunden bærelyst?

Svar	Antall	Prosent
Nei	437	58,3 %
Mild	136	18,2 %
Moderat	136	18,2 %
Sterk	26	3,5 %
Meget sterk	14	1,9 %

Hva gjør hunden hvis den får en tøydokker/kosedyr o.l.?

Svar	Antall	Prosent
Får aldri slike leker	23	2,9 %
Lite interessert/mister fort interesse	71	8,9 %
Leker/koser seg med byttet-ødelegges ikke	133	16,7 %
Leker/rister - ødelegges etterhvert	324	40,7 %
Leker/rister-ødelegges raskt	246	30,9 %
Vet ikke	0	0 %

TEGN PÅ STRESS

Tegn på stress/uro

Stress/ubehag ved bilkjøring?

Svar	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	578	72,6 %
Mild/sjelden	94	11,8 %
Moderat/av og til	73	9,2 %
Sterk/ofte	43	5,4 %
Meget sterk/ofte	8	1 %

"Min hund er avslappet hjemme"

Påstanden:

Svar	Antall	Prosent
Stemmer bra	669	83,8 %
Stemmer delvis	100	12,5 %
Hverken avslappet eller urolig	16	2 %
Stemmer lite	10	1,3 %
Stemmer ikke	3	0,4 %

Har hunden uvaner (tendens til repeterende atferd, hyppig slikking, biting o.l.) ?

Svar	Antall	Prosent
Nei, hunden har ikke slik atferd	654	81,9 %
Ja, hyppig biting i poter	25	3,1 %
Ja, mye slikking forbein	67	8,4 %
Ja stadig slikking/biting flanke/lår	20	2,5 %
Ja, jager hale meget ofte	8	1 %
Ja, annet	18	2,3 %

NOEN ANDRE TING :)

Er hunden glad i mat?

Svar	Antall	Prosent
Nei, dårlig appetitt	8	1 %
Ikke spesielt sulten	80	10 %
Helt vanlig, spiser stort sett maten sin	389	48,7 %
Sterkt appetitt	190	23,8 %
Meget sterk appetitt !!	131	16,4 %

Hender det at hunden stjeler mat (fra bordet o.l.)?

Svar	Antall	Prosent
Nei, aldri !	332	41,8 %
Har skjedd et par ganger bare	312	39,2 %
Ikke uvanlig	98	12,3 %
Skjer ofte	15	1,9 %
Meget ofte, må passe godt på !	38	4,8 %

Hender det at hunden spiser møkk?

Svar	Antall	Prosent
Ikke observert	241	30,2 %
En sjelden gang	312	39,1 %
Ikke uvanlig	143	17,9 %
Vanlig, skjer stadig vekk	64	8 %
Ofte, må passe på	38	4,8 %

Hender det at hunden ruller seg i møkk?

Svar	Antall	Prosent
Ikke observert	272	34,1 %
En sjelden gang	299	37,5 %
Ikke uvanlig	151	18,9 %
Vanlig, skjer stadig vekk	54	6,8 %
Ofte, må passe på	21	2,6 %

Liker hunden å svømme?

Svar	Antall	Prosent
Nei, "vannskrekk"	163	20,7 %
Lite ivrig på en svømmetur	291	36,9 %
Svømmer/ bader en gang i blant	155	19,7 %
Tar gjerne en svømmetur	83	10,5 %
Elsker å ta en svømmetur	96	12,2 %

Sover hunden din i sengen?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	136	17,2 %
En sjelden gang	178	22,5 %
Ikke uvanlig	84	10,6 %
Ganske ofte	79	10 %
Meget ofte	315	39,8 %

Hundens betydning i koronatider?

Svar	Antall	Prosent
Mindre viktig enn til vanlig	2	0,3 %
Ingen endring, like viktig som før	451	57,2 %
Noe viktigere enn til vanlig	43	5,5 %
Har vært meget viktig i koronatider, hyggelig selskap!	154	19,5 %
Har vært ekstremt viktig selskap	87	11 %
Vet ikke	51	6,5 %

Oppsummering Generell del

- 1) I undersøkelsen kom det inn 799 besvarelser. I forhold til de ca. 4163 Dansk-Svensk gårdshund som er registrert i NKK 10 årsperioden (2012-2021) utgjør det en «svarprosent» på ca. 19%. Dette er en vanlig svarprosent som de fleste klubber oppnår.
- 2) Kjønnfordeling; 356 (44,6 %) hannhunder / 443, (55,4 %) tisper
- 3) Ca. 42% av hundene har vokst opp i husholdninger med flere hunder, 31% med andre dyreslag og ca.59% har vokst opp i familier med barn. Ca. 61% av eierne oppgir at de ikke driver med «spesielle aktiviteter», men 20% oppgir utstilling og 11% agility. Ca. 92% av deltagerne overtok hunden ved 8-10 uker eller seinere.
4. ~65 (18,3%) av hannhundene og 60 (13,6%) av tispene var kasterte.
5. Det ble gitt opplysninger om 37 døde hunder. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 8,3 år, som er omtrent samme resultat som undersøkelsen i 2017. De hyppigst rapporterte dødsårsaker er knyttet til atferdsproblemer, alderdom og kreft, men tallene er litt usikre siden det er litt få registreringer.
6. Eierne er meget positive til å delta med ytterligere spørsmål og med DNA-prøver for å støtte forskningen på utfordringer i rasen.

Helse

- ~92% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens 6% vurderte helsen til middels. Bare 2 prosent karakteriserte helsen som dårlig/meget dårlig.
- 29% responderte på at hunden har hatt problemer med hud/pels/øre som er et litt høyere tall i forhold til forrige undersøkelse. Det er kløe/hudirritasjon samt analkjertelproblem som har flest anmerkninger.
- 303 eier har en eller flere anmerkninger på tenner. Det er «melketenner som ikke felles som valp», overproduksjon av tannstein, og medfødt tannmangel som er hyppigste registrerte anmerkning på tenner.
- 9% oppgis med vedvarende/alvorlige fordøyelsesproblemer.
- ~14% av hundene har hatt blodig diare.
- 40 hunder oppgis med brokk; 36 spesifisert som navlebrokk, 3 lyskebrokk, 1 annet. 6 stykker har blitt operert.
- 10 eier oppgir at hunden har hatt symptomer på hjertesykdom (litt mindre enn sist).
- 84 eiere rapporterte om generelle symptomer fra luftveiene på hundene, flest nesekatarr og 8 med lungebetennelse. Kennelhoste (105 stykk (~13%)) er en annen vanlig rapportert enkeltårsak.
- Øyesykdommer er rapportert hos 96 hunder (~12%). Det er øyebetennelse og rennende øyne som er vanligst rapportert.
- De fleste eiere oppgir at de oppfatter at hundene har normalt syn (~94,7%), ~4,3% mener at synet er litt nedsatt, ~1% mener hunden ser dårlig. 2 hunder oppgis som blinde.
- For 9.7% oppgis det problemer i ledd/muskel skjelett. Generelt mener halvparten av disse at hunden blir stiv, mens andre halvparten oppgir smerter.
- 19 hunder (2,4%) er oppgitt med artrose.
- 2,3% viser halthet i forbeina
- 4,6% viser halthet i bakbeina
- 14,2% er røntget i ryggen
- En del hunder er rapportert med bevegelsesendringer/-avvik/ustøhet.
- ~53% av hundene i undersøkelsen er HD røntget. 66% var fri(A/B), 23,5% hadde C, 7,6% hadde E/D. Dette er litt svakere resultater enn ved forrige undersøkelse.
- 83 hunder er AD-røntget, de fleste fri for AD.
- Det er anmerkninger på ustøhet i bakparten hos 10 hunder

- 16 hunder er rapportert som døve/nedsatt hørsel.
- Forhudskatarr er hyppigste anmerkning på reproduksjonsorganer hos hannhunder (som på de fleste raser). Over halvparten har et relativt lite problem.
- Hos tisper er 19 hunder rapportert med livmorbetennelse (~4% av tispene) og innbilt svangerskap (96 tilfeller, ~22% av tispene) er hyppig registrert. Flere tisper har det som gjentakende utfordring.
- Det er oppgitt fødselskomplikasjoner hos en god del av tispene (ca. 17% av fødslene).
- Det er rapportert 25 tilfeller av urinveisinfeksjon (~3%).
- Det er rapportert 5 tilfeller av hypotyreose.
- 85 tilfeller av kuler/kreftsykdom er registrert, de fleste kuler i hud (som vanligvis er godartet).

Atferd

- 88% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 9% er middels fornøyd, mens ~4% vurderer den til dårlig.
- 98% oppfatter hundene som glade (riktig/meget riktig), 80% som trygge og 50% som tøffe.
- ~43% karakteriseres som engstelige i noen situasjoner (riktig/meget riktig),
- ~15% oppgis som «pysete» («ganske riktig/meget riktig»). 24% av eierne synes hunden bjeffer i meste laget.
- Ca. 16% av hundene kan vise aggressive signaler («ofte-svært ofte») mot andre hunder av samme kjønn når de går i bånd, og 3,3% slåss ofte når de er løse.
- Den rapporterte frekvensen av knurring på voksne ~28% («noen få ganger») og ~6% («flere ganger»)
- ~ 4-7 % viser tegn til aggresjon hvis fremmede forsøker å klappe hunden.
- ~21% har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri.
- ~19% oppgis å være redde for støyende objekter i varierende grad (13,6% moderat, 5,6% sterkt/meget sterkt).
- 3,4% av hundene har sterk angst for å være alene hjemme (sterkt/meget sterkt), 7,4% (moderat).
- Rundt 70% har en tendens til å bjeffe på dørklokken.
- ~47% bjeffer ofte eller svært ofte når noen går forbi hus/hage.
- Ellers viser 43% «sterk eller meget sterk» trang til å løpe etter vilt, mens 60% gjerne vil løpe etter katter.
- ~5,4% av hundene har sterk/meget sterk bærelyst.
- De fleste hundene er avslappet hjemme
- Ca. 18% av hundene viser tendens til ulike repeterende «aktiviteter», hyppigst oppgitt er tendens til å slikke/bite på forbein.

Arbeidet videre

Klubben fikk et gjennomsnittlig antall svar i forhold til antall registrerte hunder (~19% av registreringstall siste 10 år). Det er omtrent samme antall svar som ved forrige undersøkelse, men en del lavere svarprosent. Svarene har bidratt til en oversikt over forekomsten av helse og atferds-utfordringer i rasen basert på 799 svar. Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere gi en god oversikt over situasjonen. Dette er ikke meningen å være en fasit over situasjonen, men et utgangspunkt for arbeid i raseklubben, og diskusjoner rundt status når det gjelder helse og atferd i rasen, der resultatene fra helseundersøkelsen settes sammen med annen kunnskap fra raseklubben.

De fleste eierne er fornøyd med hundens generelle helse og atferd. Det er likevel noen anmerkninger knyttet til helse. Det er en del anmerkninger på tenner og på hud (bl.a. kløe/hudirritasjon og en del tilfeller av analkjertelutfordringer). Når det gjelder ledd/skjelett, er det rapportert noen tilfeller av halthet, og det ser ut til at noen hunder plages med rygg smerter (mange er røntget i ryggen). Når det gjelder nervesystemet er det en del anmerkninger på døvhets, og en del hunder viser ustøhet i bakparten. Det er også en god del fødselskomplikasjoner i rasen.

På atferdssiden er de fleste godt eller meget godt fornøyd med hundens atferd (88%). Det er rapportert en del hunder som kan være litt engstelige i noen situasjoner og noen hunder oppgis å være redde for støyende objekter/fyrverkeri. Det er også en del hunder som kan knurrer i ulike situasjoner.

Ved Veterinærhøgskolen-NMBU vil vi kunne bistå med hjelp og kompetanse og dersom klubben ønsker å gå nærmere inn på noen problemstillinger kan en diskutere om det er mulig å få til et samarbeid. Alle som ønsker det kan sende inn og lagre DNA-prøver (fra spyttsvaber eller blod) fra syke hunder, som kan brukes til «helseforskning», gratis hos oss, selvsagt anonymt hvis ikke eier har sagt noe annet. På en slik måte kunne det bygges opp viktige forskningsmaterialer som kan bidra til utvikling av gentester til nytte for oppdrettere og hunder. Veterinærhøgskolen har meget god erfaring med et langt samarbeid om forskning på ulike sykdommer sammen med en rekke raseklubber.

Det kan være at Veterinærhøgskolen henvender seg til enkelte eiere som har sagt ja til å kunne bli kontaktet/ta prøve. Til slutt vil vi minne om at denne undersøkelsen er konfidensiell når det gjelder opplysninger om enkeltindivider og eiere og at det ikke vil komme ut flere opplysninger enn den typen frekvenstabeller som er vist i denne rapporten. Dersom vi i fremtiden velger å lage en oversikt over forekomsten av sykdommer/atferder i ulike raser kan frekvensene fra Dansk-Svensk gårdshund bli en del av en slik oversikt sammen med mange andre raser.

Til slutt vil jeg takke alle som har besvart undersøkelsen og bidratt til mange svar. Dette har gitt et positivt bidrag for å skaffe en bedre oversikt over helse og atferds-utfordringer i rasen.

Oslo

11.12.2022

Frode Lingaas